

Ақмола облысы әкімдігінің
2021 жылты 5 қантарды
№ А-1/3 қаулысымен
бекітілген

ЖАДЫК ҚАЗЫНАЛЫК КОМПОРТЫНЫН ЖАРГЫСЫ

1. Жалпы ережелер

1. «Ақмола облысы білім басқармасының Атбасар ауданы бойынша білім болімінің жапындағы Атбасар қаласының «Родничок» бебекжайы» мемлекеттік коммуналдық кизыналық кәсіпорны (бұдан әрі-Көсіпорны) желел басқару құқығындағы мемлекеттік кәсіпорының үйымдастық-құқықтық нысанындағы заңды тұлға болып табылады.

2. Кәсіпорының күршілтайшысы Ақмола облысының әкімдігі болып табылады.

3. «Ақмола облысы білім баскармасының Атбасар ауданының білім болімі» мемлекеттік мекемесін (бұдан әрі - уәкілдесті орган) жүзеге асыратын орган болып табылады.

4. Касіпорынның атауы: Ақмола облысы білім бағдармасының Атбасар ауданы бойынша білім белемінің жаңындагы Атбасар каласының «Родничок» бебекжайы мемлекеттік коммуналдық казыпшатық көсіпорны.

5. Көсіпорының орналасқан жері: Казакстан Республикасы, 020400, Ақмола облысы, Атбасар ауданы, Атбасар қаласы, Матросов көшесі, 31.

2. Кәсіпорынның заңдық мәртебесі

6. Көсіпорынның заңнамаға сәйкес дербес балансы, банктерде шоттары, Қазақстан Республикасының Мемлекеттік Елтанбасы бейнеленген жоне көсіпорынтың атауы бар бланкілері, мәрі болады.

7. Қазақстан Республикасының зандарында көзделген жагдайларды көспаганда, кәсіпорын занды тұлғаларды күра алмайды, соңдай-ақ басқа занды тұлғаның күргіттайшысы (катысушысы) бола алмайды.

8. Көсіпорын Қазақстан Республикасының заннамасына сәйкес филиалдар мен өкілдіктер кура атады.

9. Көсіпорын жасасқан және Казакстан Республикасының заңнамалық актілеріне сәйкес міндетті мемлекеттік иесінен візге де тіркеуге жататын азаматтық-кудықтық мәмілелор, егер Казакстан Республикасының

заннамалық актілерінде өзгеше көзделмесе, тіркелген кездеп бастап жасалған болып есептеледі.

3. Көсіпорын қызметінің миссаты мен маңы

10. Көсіпорын қызметінің маңы мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың жалпы білім беретін, арнайы оку бағдарламаларын іске асыру болып табылады.

11. Көсіпорының міндеттері:

1) мектеп жасына дейінгі тәрбиеленушілердің өмірі мен деңсаулығын қоргуа;

2) тәрбиеленушілердің, оның ішінде ерекше білім беру жағетшілктері мен жеке мүмкіндіктері бар тәрбиеленушілер үшін дene, зияткерлік және жеке дамуын камтамасыз ететін оңтайлы жағдайлар жасау болып табылады;

3) сапалы мектепалды лаярлықты камтамасыз ету;

4) тәрбиеснушінің толыққанды дамуын камтамасыз ету үшін отбасымен өзара карым-қатынас;

5) ата-аналарга тәрбиеленушілерді тәрбиелеу, оқыту, дамыту және деңсаулықты сактау мөселелері бойынша консультациялық және әдістемелік комек көрсету;

6) педагогтердің алеуметтік мәртебесін арттыруды камтамасыз ету;

7) Білім беру саласында мемлекеттік қызмет корсету.

12. Көсіпорының қызметі Жарғыга, мектепке дейінгі үйымдар қызметінің үлгілік қағидаларына, Санитариялық қағидаларға сайкес жүзеге асырылады.

13. Жүзеге асырылатын білімдік оку бағдарламаларының тізбесі: мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың жалпы білім беретін, түзету және авторлық оку бағдарламалары.

14. Көсіпорын қызметтің басым бағыттары бойынша жұмыс жүргізеді:

- дene шынықтыру-сауықтыру бағыты мектеп жасына дейінгі балалардың дene және психикалық деңсаулығын қоргауга және нығайтуға, балаларды сауықтыруға, оларды салауатты өмір салтының күндылықтарымен таныстыруға ықпал етеді;

дene шынықтыру-сауықтыру бағыты мектеп жасына дейінгі балалардың денес және психикалық деңсаулығын қоргауга және нығайтуға, балаларды сауықтыруға, оларды салауатты өмір салтының күндылықтарымен таныстыруға ықпат етеді;

керкем-эстетикалық бағыт – шыгармашылық тұлғаны қалыптастыруға, руханият пен эстетикалық талғамға тәрбиелеу, әр түрлі өнер түрлерімен танысуга және балаларды әр түрлі коркемдік – эстетикалық іс-шараларға (бейнелеу опері, хореография, он айту және т.б.) белсенді тарту процесінде мектеп жасына дейінгі баланың табысты шыгармашылық тұлғасын қалыптастыруға бағытталған;

коммуникативтік-тілдік бағыт балалардың қарым-катьнас мәдениетін дамытуға, балалардың сапалы мектепшілдік даярлығына, олардың казак, орыс, ағылшын тілдерін үйрепуіне ықпал етеді;

түзету – дамытушылық бағыт, сөйлеу мүкістерін білікті түзетуді, жеке және кіші топтар бойынша дамыту сабактарын жүргізуі камтитын түзету – дамыту бағыты (педагог-психолог, логопед – мұғалім, дефектолог және т.б.);

тәнімдүк – зерттеушілік бағыт, міндеттерді іске асыру жағдайында және сонымен бірге білім берудің мемлекеттік стандартының нормаларынан тыс балалардың зияткерлік дамуына ықпал ететін тәнімдүк-зерттеу бағыты.

15. Кәсіпорының білім беру қызметі мыналарға сәйкес жүзеге асырылады:

1) «Білім берудің барлық деңгейлеріндегі мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттарын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 31 қазандагы № 604 бұйрығымен бекітілген «Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың мемлекеттік жалпыға міндетті стандартына»;

2) «Қазақстан Республикасында мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оку жосларларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2012 жылғы 20 желтоқсандағы № 557 бұйрығымен бекітілген 1 жастан 6 (7) жасқа дейінгі балаларды мектепке дейінгі тәрбислеу мен оқытудың үтгілік оку жосшарларымен»;

3) «Қазақстан Республикасында мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оку бағдарламаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің міндеттін атқаруышының 2016 жылғы 12 тамыздагы № 499 бұйрығымен бекітілген Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оку бағдарламасына».

16. Кәсіпорынды жабдықтармен және жиһазбен камтамасыз ету Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2016 жылғы 22 қантардағы № 70 бұйрығымен бекітілген мектепке дейінгі, орта білім беру үйымдарын, сондай-ақ ариайы білім беру үйымдарын жабдықтармен және жиһазбен жарактандыру нормаларына сәйкес жүзеге асырылады.

17. Кәсіпорында ата-аналардың (занцы өкілдердің) мұлдделерін ескере отырып, срекше білім беру қажеттіліктері бар тәрбиеленушілерді тәрбие.леу және оқыту көзделген.

18. Мектепке дейінгі үйымның тәрбиеленушісі әрбір білім саласы бойынша жас топтары бойынша және оку бағдарламасында айқындалатын әрбір үйымдастырылған оку қызметі бойынша мәңгерілуге тиіс білім, білік, дады мен құзыреттілік көлсөмін мәңгеруі тиіс;

19. Тәрбиеленушілердің даярлық деңгейіне койылатын талаптар оку бағдарламасында тәрбиеленушінің жасына сәйкес оның жетістіктерін мониторингтеу негізінде күтілетін нәтижелер түріндес айқындалады.

Тәрбиеленушілдердің жетістіктерінің мониторингі жылына үш рет жүргізіледі (қыркүйкте басталады, қаңтарда аралық және мамырда корытынды).

20. Топтар бір жастаны немесе әртүрлі жастанылар принципі бойынша жинақталады.

Кәсіпорын топтарын толықтыру «Мектепке дейінгі ұйымдар мен балалар үйлеріне койылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар «Санитариялық қагидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2017 жыны 17 тамыздагы № 615 бүйрүгінде сәйкес жүзеге асырылады»

21. Кәсіпорын бес күндік жұмыс аятында жұмыс істейді. Білім беру үйимдін балаларды кабылдау онда Бос орындар болған жағдайда жыл бойы жүргізуі мүмкін. Тәрбисленушілерді мектепке дейінгі үйимга кабылдау «Мемлекеттік көрсетілестін қызметтер тураты» Қазақстан Республикасының Запынан сәйкес мемлекеттік қызметтер көрсету тәртібін айқындастырын занга тәуелді нормативтік құқықтық актілерге сәйкес жүзеге асырылады.

22. Кәсіпорын өз қызметтің келесі кезеңдер бойынша үйимдастырады:

1) 1 қыркүйектен 31 мамырга дейін – оку жылы («Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оку баттарламасын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің міндеттін атқарушының 2016 жылғы 12 тамыздагы № 499 бүйрүгінде бекітілген бағдарламаның мазмұнын игеру кезеңі);

2) 1 маусымнан 31 тамызға дейін-жазғы сауықтыру кезеңі;

3) мектеп жасына толған Тәрбисленушілерді мектепке дейінгі үйимнан шығару жыл сайын 1 тамызға дейін жүзеге асырылады;

4) тәрбиеленушілерді бір жас тобынан скіншісіне ауыстыру тәрбисленушінің ағымдағы жылдың 1 қыркүйегінде толық жасқа жетуін ескере отырып, ағымдағы жылғы 1-31 тамыз аралығында жүзеге асырылады.

23. Тәрбиеленушінің кәсіпорындағы орны келесі жағдайларда сакталады:

1) тәрбиеленушінің Денсаулық сақтау, білім беру үйимдарында және өзге де үйимдарда науқастануы, сәмделуі, сауықтырылуы, түзегілуі және оңалтылуы (көрсетілім бойынша аныктама, қорытынды үсінганды кездесе);

2) тәрбисленушінің ата-анасының бірінің немесе занды өкілінің тәрбиеленушіні жылыша екі айға дейінгі мерзімге демалысқа немесе сауықтыруға жазбаша отініші бсрілген кездесе;

3) слід мекенде снгізілген төтеншіс жағдай (әлеуметтік, табиғи, техногендік сипаттағы төтеншіс жағдайлар) кезеңінде колданылмайды.

24. Кәсіпорын бөбекжай және мектепке дейінгі жастаны топтардың болуын қарастырады. Кәсіпорын ата-аналардың тілдектеріне, медициналық және психологиялық-педагогикалық көрсеткіштерге сүйепе отырыш, екі жастан алты жасқа дейінгі балалар қабылданады.

25. Көсіпорында жоспарлы толыктырылуы кезінде келесі жас топтары қамтылған:

- 2 жастан бастап - кіші топ;
- 3 жастан бастап - органды тобы;
- 4 жастан бастап - срекектер тобы;
- 5 жастан бастап - мектепалды тобы.

26. Тәрбиеленушілерді көсіпорыннан шығару мынадай жағдайларда жүргізіледі:

1) мектепке дейінгі үйым мен тәрбиеленушінің ата-анасы немесе озге де заңды өкілі арасындағы шарттың талаптарын бұзған жағдайда;

2) тәрбиеленуші дәлелді себептерсіз және әкімшілікке ескертусіз бір айдан астам уақыт аралығында келмеген жағдайда;

3) дәрігерлік консультацияның комиссияның анықтамасы негізінде оның болуына кедегі келтіретін медициналық қарсы көрсетілімдер болған жағдайларда тоқтатылады.

27. Көсіпорын мен заңды өкілдер арасындағы карым-қатынас баланы мектепке дейінгі үйымга қабылдау кезінде жасалатын шартпен реттеледі. Шартта тараптардың құқықтары мен міндеттері, балапың мектепке дейінгі мекемеге келу режимі, тамактану жиілігі, қосымша білім беру, сауықтыру қызметтерін ұсыну деңгейі мен мерзімдері, баланы мектепке дейінгі үйымда ұстаганы үшін ақы телсү мөлшері, қосымша ақылы қызметтер және өзге де шарттар белгіленеді.

Тәрбисленушінің, ата-аналардың және көсіпорын қызметкерлерінің ынтымактастық карым-қатынасы тәрбисленешіге жеке ерекшеліктерне сәйкес даму еркіндігіне беруді ескере отырып, білім беру процесіне қатысушыларды озара құрметтеу негізінде құрылады.

28. Көсіпорын педагогтері мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың Мемлекеттік жалпыға міндетті стандартының талаптарын сақтаған жағдайда тәрбие-білім беру процесін үйымдастырудың тәсілдері мен нысандарын дербес таңдайды.

29. Көсіпорын осы мектепке дейінгі үйыммен қамтылған және қамтылған тәрбиеленушілер үшін жұмыс күндері және демалыс күндері білім беру, сауықтыру сипатындағы қосымша ақылы қызметтер көрсуге құқылы. Ақылы қызметтерден түсken каражат мамандарға жалақы есептеуге, құралдар сатып алуға, тиесті даму ортасын құруға жұмсалады.

30. Білімдік және сауықтыру қызметтері ақылы негізінде тәрбие-білім беру процесін қосымша сабактар және қызмет түрлері түрінде ұсынылады. Көсіпорын ұсынатын ақылы қызметтер тізбесінде мыналар қарастырылған:

1. Білімдік қызметтер:
бейнелеу студиясының үйірме жұмыстарын үйымдастыру;
хореография үйірмесінін жұмысын үйымдастыру;
ағылшын тілін үйрену;
казақ тілін үйрену бойынша қосымша сабактар;

вокалдық топтың сабактары;

балаларды мектеп алды даярлауды қосымша сабактар;

логопедиялық түзету кызметтерін корсету;

ұзартылған күн тобының жұмысын үйімдастыру;

STEM-білім беру үйімі (робототехника, LEGO-құрастыру);

Ата-аналардың қалауы бойынша үйірмелердің басқа да қосымша түрлері;

2. Сауыктыру кызметтері:

суда шынықтыру процедуралары;

фитотерапия;

жогарғы тыныс жолдарын шаю және майлау;

сауыктыру-тұрмыстық кызметтер (асхана және оргалықтандырылған ыдыс-аяқ жұғыштың жұмысын үйімдастыру);

Барлық кызметтер Мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандартының нормаларынан тыс көрсегіледі

31. Қәсіпорындарды басқару дара басшылық және алқалық басқару қағидаттарында құрылалы. Алқалық басқару нысандары педагогикалық, адістемелік, қамкоршылық кеңесстер болып табылады.

32. Қамелетке толмаган балалардың ата-аналары мен өзге де заңды оқілдері құқылы:

1) балапың қалауын, жеке бейімділігі мен ерекшеліктерін ескере отырып, білім беру үйімдарын таңдауга;

2) ата-аналар комитеттері арқылы білім беру үйімдарын басқару органдарының жұмысына катысуга;

3) білім беру үйімдарынан оз балаларының үлгеріміне, мінез-құлқына және оку жағдайларына қатысты ақпарат алуға;

4) психологиялық-медициналық-педагогикалық консультацияларда оз балаларын оқыту мен тәрбиелеу проблемалары бойынша консультациялық қемек алуға;

5) келісім шарт негізінде қосымша қызметтер алуға.

Ата-аналар мен өзге де заңды оқілдер міндетті:

1) балалардың өмірі мен окуы үшін салуатты және қауіпсіз жағдайлар жасауга, олардың зияткерлік және дене күшінің дамуын, имандылық тұрғыдан калыптасуын қамтамасыз етуге;

2) білім беру үйімінің жарғысында айқындалған қағидаларды орындауга;

3) балалардың оку орнындағы сабактарға катысуын қамтамасыз етуге;

4) білім беру үйімдары қызметкерлерінің ар-памысы мен кадр-қасиетін күрметтеуге.

33. Педагог қызметкерлің құқықтары мен міндеттері:

Кәсіби қызметті жүзеге асыру кезінде Педагог:

1) тиесті білім беру деңгейінің мемлекеттік жалпыға міндетті стандартының талаптарын сактау шартымен көсіптік қызметті үйімдастырудың тәсілдері мен нысандарын еркін таңдауга;

- 2) лауазымды адамдар тарапынан және басқа зансыз араласу мен кедергі көлтіруден корғануга;
- 3) мамандыққа құрметпен карауга және білім алушылар, тәрбиеленушілер және олардың ата-аналары немесе өзге де заны оқілдері тарапынан тиісті мінез-құлыққа;
- 4) кәсіптік қызметті жүзеге асыру үшін ұйымдастыруышылық және материалдық-техникалық қамтамасыз етілуге және қажетті жағдайлар жасауда;
- 5) ғылыми, зерттеу, шыгармашылық, эксперименттік қызметті жүзеге асыруға, педагогикалық практикага жана әдістемелер мен технологияларды енгізуға;
- 6) тиісті білім беру деңгейінің мемлекеттік жалпыға міндепті стандарттының талаптары сакталған жағдайда шыгармашылық бастамашылыққа, оқыту мен тәрбиелеудің авторлық бағдарламалары мен әдістерін өзірлеуге және коллануға, оқыту мен тәрбиелеудің жана, негұрлым жетілдірілген әдістерін дамытуға және таратуға;
- 7) білім беру бағдарламасына сәйкес оку күралдарын, оку материалдары мен оқыту мен тәрбиелеудің өзге де күралдарын тандауға;
- 8) білім беру бағдарламаларын, оку жоспарларын, әдістемелік материалдарды және білім беру қызметінің өзге де компоненттерін, сондай-ақ оқулыктарды, оку-әдістемелік көпендер мен оку күралдарын өзірлеуге катысуға;
- 9) жұмыс орын бойынша сайланту және сайланбалы лауазымға орналасуға;
- 10) білім беру сапасын жетілдіруге бағытталған, оның ішінде білім беру үйімінің қызметіне қатысты мәселелерді талқылауға катысуға;
- 11) білім беру үйімін баскаруудын алқалы органдарының жұмысына катысуға;
- 12) кемінде бес жылда бір рет біліктілігін арттыруға міндепті;
- 13) үздіксіз кәсіптік дамыту және біліктілікті арттыру нысандарын тандауға;
- 14) біліктілік санатын мерзімінен бұрын алуға;
- 15) Казакстан Республикасының заннамасында белгіленген тәртіппен жеке Педагогикалық қызметті жүзеге асыруға;
- 16) Қасіби қызметтегі жетістіктері үшін мадактауға;
- 17) «Әскери қызмет және әскери қызметшілердің мәртебесі туралы» Казакстан Республикасының Занына сәйкес әскери қызметке шакыруды кейінге қалдыруға;
- 18) Казакстан Республикасының заннамасында айқындалған тәртіптен және шарттарға сай кәсіптік даңдыларын колдау және арттыру үшін «Болашақ» халықаралық стипендиясы бойынша тағылымдамадан отуте;
- 19) ұйым бастысының өзіне қатысты қабылдағын актілеріне, арекеттеріне және шешімдеріне жоғары түрган лауазымды адамдарға немесе соғын шағым жасауға;

20) тәрбиеленүштілер мен олардын ата-аналары немесе озге де заңды екілдері тарапынан ар-намысы мен қадір-қасиетін күрметтеуге құқыты;

21) Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген озге де құқыктар жатады.

Педагог міндетті:

1) ез кызыметінде тиісті көсіби күзыреттерді монгеруге;

2) оқыту мен тәрбиелеудің педагогикалық қағидаттарын сактауға, оқыту мен тәрбиелеудің сапасын мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттарында көзделген талаптардан төмен сөзсіз деңгейде қамтамасыз етілуге;

3) езінің көсіби шеберлігін, зерттеу, зияткерлік және шыгармашылық деңгейін үздіксіз жетілдіруге, оның ішінде кемінде бес жылда бір рет белгілілік санатын деңгейін арттыруға (растаяуға);

4) педагогикалық адепті сактауға;

5) Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен міндетті мерзімдік медициналық қарап-тексеруден өтүге;

6) білім алушылардың, тәрбиеленушілер мен олардын ата-аналарының немесе озге де заңды екілдерінің ар-намысы мен қадір-қасиетін күрметтеуге;

7) балаларды заңға, адамның және азаматтың құқықтарына, бостандықтарына, ата-аналарына, ұлкендерге, отбасылық, тарихи және мәдени күпілділіктерге, мемлекеттік рамаіздерге күрмет, жоғары адамгершілік, патриотизм, коршаган ортага ұқыпты карау рухында тәрбиелеуге;

8) білім алушылар мен тәрбиеленушілердің омірлік дағдыларын, күзыреттерін, дербесілігін, шыгармашылық қабілеттерін дамыту және саламатты омір салты мәденистін қалыптастыруға;

9) омірлік қызын жағдайда жүрген баланы анықтау фактілері туралы білім беру үйімінің басшылығын дереу хабардар өтүге;

10) құқық корғау органдарына және білім беру үйімінің басшылығына қылмыстық не әкімшілік құқық бұзупылых білінері бар, оның ішінде білім беру үйімінаптыс жерде көсіптік кызыметінс байланысты өзіне белгілі болған әрекеттерді (әрекетсіздікі) кәмелетке толмағандардың жасын немесе оларға қатысты жасалу фактілері туралы дарсқа хабарлауға;

11) білім алушылар мен тәрбиеленушілерді оқыту және тәрбислесу мәселелері бойынша ата-аналарға немесе өзге де заңды өкілдерге консультация беруге міндетті.

12) Педагог білім беру процесін саяси үтітсеу, білім алушылар мен тәрбиеленушілерді саяси, діни немесе өзге де нағымдарды қабылдауға не олардан бас тартуға мәжбүрлесу үшін, әлсүметтік, наслідік, ұлттық немесе діни алауыздықты қоздыру үшін, азаматтардың әлеуметтік, наслідік, ұлттық, діни немесе тілдік қатыстырыны, олардың дінге көзкарасы белгісі бойынша шырыншылығын, артықшылығын не кемдігін насиҳаттайтын үтіттеу үтпін шайдалануға, оның ішінде білім алушыларға Қазақстан Республикасының штаттары мен ұлттарының тарихи, ұлттық, діни және мәдени дәстүрлері

туралы дұрыс емес мәліметтер хабарлау, сондай-ақ білім алушыларды Қазакстан Республикасының Конституциясына және Қазакстан Республикасының заңнамасына қайшы келетін іс-әрекеттерге иттермелеге күкіты емес.

34. Педагог қызметкер міндеттерін бұзғаны және педагог атағына кір келтіретін теріс қылышқа жасаганы үшін Қазакстан Республикасының заңдарына сәйкес жауапкершілікке тартылады.

Мектепке дейінгі мекеме педагогтерінің, қызметкерлері мен тәрбиеленушілерінің сыртқы келбетіне койылатын талаптар "зайырлық" қагидаттарында құрылады. Балалар мен мекемес қызметкерлерінің күнделікті киімдерінс артүрлі конфесиялардың діни тиесілілігі киімдерінің элементтерін енгізуге жол берілмейді. Балалар мен мекеме қызметкерлерінің киімдері оқытуынң зайырлы сипаттына сәйкес келуі керек. Мұғалімдер мен қызметкерлердің бірыншай формасының стилі, түсі классикалық стилде, бір түсті схемада, үшінші аспайтын түстерді араластыруға жол беріледі.

4. Қасіпорының Бағдару

35. Ақмола облысының әкімдігі:

- 1) қасіпорының құру, кайта үйымдастыру және тарату туралы шешімін кабылдайды;
- 2) Қасіпорының жарғысын бекітеді, оғап өзгерістер мен тоғыжындарлар енгізеді;
- 3) коммуналдық мүлікті қасіпорынга бекітіш береді;
- 4) қасіпорының филиалдар мен өкілдіктер құруына келісім береді;
- 5) осы Жарғымен және Қазакстан Республикасының өзге де заңнамасымен озінс жүктелген өзге де өкілдіктерді жүзеге асырады.

36. Тиісті саланың үәкілдегі органы:

- 1) қызметтің басым багыттарын және қасіпорының бюджетінен жаржыланыратын жұмыстардың (көрсетілетін қызметтердің) міндетті көлемдерін айқындайды;
- 2) қасіпорының даму жоспарларын және олардың орындалуы жүйесіндең есептерді қарайды, келісіді және бекітеді;
- 3) қасіпорының даму жоспарларының орындалуын бақылауды және таптауды жүзеге асырады;
- 4) қасіпорын мүлкінің пайдаланылуы мен сакталуына бақылауды таптаmasыз етеді;
- 5) қасіпорын мүлкін есепке алушы үйымдастырады, оның тиімді пайдаланылуын қамтамасыз етеді;
- 6) қасіпорының еңбекақы толеу корының мөлшерін жыл сайын белгілейді;

7) Қазақстан Республикасының заңнамасымен онын күзыретіне жеткізілған өзге де мәселелерді шешеді.

37. Басшыны тағайындау, оны аттестаттаудан өткізу, Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген жагдайларды коснағанда, Қазақстан Республикасының Үкіметі айқындалған тартіппен жүзеге асырылады.

38. Тиісті саланың уәкілетті органы кәсіпорын басшысымен еңбек жұтынастарын Қазақстан Республикасының Еңбек кодексіне сәйкес еңбек шартын жасасу арқылы ресімдейді.

39. Кәсіпорын басшысы дара басшылық қагидаттарында әрекет етеді және Кәсіпорын қызметінің барлық мәселелерін Қазақстан Республикасының заңнамасында және осы Жарғыда айқындалатын ез күзыретіне сәйкес дербес шешеді.

40. Басшы:

1) кәсіпорын атынан сенімхатсыз әрекет етеді және барлық органдарда оның мүддесін білдіреді;

2) Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген шектерде кәсіпорынның мүлкіне билік стеді;

3) шарттар жасасады және өзге де маміттер жасайды;

4) сенімхаттар береді;

5) банк плottарын ашады;

6) кәсіпорынның барлық қызметкерлері үшін міндетті бұйрықтар шығарады және нұсқаулар береді;

7) Егер Қазақстан Республикасының заңнамасында және осы жарғыда өзгеше көзделмесе, Қазақстан Республикасының Еңбек кодексіне сәйкес кәсіпорын қызметкерлерін жұмыска қабылдайды және олармен еңбек шартын бұзады, көтермслеу және жаға шараларын колданады;

8) ез орынбасарларын қызметке тағайындау және қызметтеп болату үшін тиісті саланың уәкілетті органына кандидатуралар ұсынады;

9) ез орынбасарларының және кәсіпорынның басқа да баспы қызметкерлерінің күзыретін белгілейді;

10) дербес жауапты болады;

кәсіпорынның қаржы-шаруашылық қызметі және мүлкінің сакталуына; таза табыстың белгілігін бөлігінің бюджетке уактылы аударылмауына; кәсіпорында сыйайлас жемқорлыққа карсы іс-кимылды үйімдастыруға.

11) Мемлекеттік қызметтер көрсету саласын бақылауды жүзеге асырады және ол үшін Қазақстан Республикасының заңдарында белгіленген жауаптылықта болады;

12) Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген өзге де функцияларды жүзеге асырады.

41. Қазақстан Республикасының оналту және банкроттық туралы заңнамалық актісінде белгіленген тәртіппен кәсіпорын банкрот деп танылған немесе оналту рәсімі колданылған және уакытша, банкроттықты немесе оналтууды басқарушы тағайындалған жаңдайларда, оны басқару жоніндегі

барлық өкілеттіктер тиесінше уақытша, банкроттыкты немесе оналтуды баскарушыға отеді.

5. Кәсіпорының мүлкі

42. Кәсіпорын мүлкін активтер күрайды, олардың құны оның тенге рімде көрсетіледі.

43. Кәсіпорының мүлкі болінбейтін болып табылады жоғе салымдар бойынша, оның ішінде кәсіпорын қызметкерлері арасында болмайды.

44. Кәсіпорының мүлкі:

1) оған мемлік иссі берген мүліктен;

2) ез қызметі нәтижесінде сатып алған мүліктерден (акшалай кірістерді қоса алғанда);

3) Қазақстан Республикасының заңнамасында тыйым салынбаган озге де көздер есебінен калыптастырылады.

45. Кәсіпорының карамағында оның жарғылық максаттарында көзделген қызметті камтамасыз сту үшін оған қажетті не осы қызметтін опімі болып табылатын мүлік кана бола алады.

46. Шұғыл басқару құқығына ие болу және оны тоқтату Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексінде мемлік құқығын және өзге де заттық құқықты алу мен тоқтату егер осы балта өзгеше көзделмесе немесе осы заттық құқықтың табигатына қайшы келмесе, көзделген талаптармен және тәртіппен жүзеге асырылады.

47. Жедел басқарудағы мүлікті пайдаланудың жемістері, онімі мен кірістері, сондай-ақ Кәсіпорын шарттар немесе озге де негіздер бойынша сатып алған мүлік Қазақстан Республикасының заңнамасында мемлік құқығын алу үшін белгілінген тәртіппен Кәсіпорының оралымды басқаруына түседі.

48. Мүлікті жедел басқару құқығы Қазақстан Республикасының заңналасымен немесе мемлік иссінің шешімі мен бақапта бекітілмесе, мемлік иссі немесе Қазақстан Республикасының заңнамасынан бекілген мемлікті кәсіпорын.

49. Кәсіпорының негізгі құралдарга жататын мүлікті сатып алу-сату, айырбастау, сыйға тарту шарттары негізінде иеліктен айыруға құқығы жок.

50. Кәсіпорының мүлкін жедел басқару құқығы мемлік құқығын тоқтату үшін Қазақстан Республикасы Азаматтық Кодексінің 249-бабында көзделген негіздер мен тартіп бойынша, сондай-ақ «Мемлекеттік мүлік тұраты» Қазақстан Республикасы Заңының 144, 154, 162-баптарында көзделген жағдайларда тоқтатылады.

51. Кәсіпорын Жарының 43-тармағында көзделген жағдайларды көстеганды, өзіне бекітілген, Негізгі құралдарга жататын мүлікті иеліктен шыгаруға немесе оған өзге де тәсілмен билік етуге, дебиторлық берешекті

беруге және есептен шыгаруға Жергілікті атқарушы органдың жазбаша келісімімен ғана құқыны.

52. Кәсіпорын өған жедел басқару құқығымен бекітілген негізгі күралдарға жатпайтын жылжымалы мүлікке дербес билік етеді.

6. Кәсіпорындың қызметін қаржыландыру

53. Кәсіпорынның қызметі бюджет қаражаты және Казақстан Республикасының бюджет заңнамасында айқындалған тәртіппен алынған оз табысы есебінен даму жоспарына сәйкес қаржыландырылады.

54. Кәсіпорын таза табыстың бір болігін тиісті бюджетке аударуды корпоративтік табыс салығы бойынша лекларацияны тақсыру үтін белгіленген мерзімнен кейін он жұмыс күнінен кешіктірмей жүргізді.

55. Кәсіпорын озі ондіретін өпімдер мен басқа да материалдарды өз бетінше сатады.

56. Қазақстан Республикасының заңнамасында тыйым салынған, Жарғыда көзделмеген қызметті жүзеге асырудан кәсіпорын алған табыстар, сондай-ақ бюджеттен қаржыландыру есебінен құралған, сатылатын тауарлардың (жұмыстардың, көрсетілетін қызметтердің) белгіленген бағаларын көтеру нәтижсінде алынған табыстар Қазақстан Республикасының заңнамасында айқындалатын тәртіппен бюджетке атын қоянда жатады. Мүлікті бухгалтерлік есеп кагидалары бойынша тиісті түрде көрсетпей пайдалану фактілері анықталған жағдайда, ол да атып қойылуға жатады.

7. Кәсіпорынның жарғылық капиталы

57. Кәсіпорынның жарғылық капиталы жарғылық қызметті жүзеге асыру үшін мемшік иесінен басқаруға алынған мүліктен қалыптасады.

8. Кәсіпорынның есепкеалуы және есептілігі

58. Кәсіпорынның бухгалтерлік сеебін жүргізу және қаржылық есептілігін жасау Казақстан Республикасының бухгалтерлік есеп және қаржылық есептілік туралы заңнамасына және кәсіпорынның басшысы белгітегін және үлттық қаржылық есептілік стандарттарына сәйкес басқару органдымен келісілген есеп саясатына сәйкес жүзеге асырылады.

59. Кәсіпорынның жылдық қаржылық есептілігіне бухгалтерлік баланс, кірістер мен шығындар туралы есеп, акша козғалысы туралы есеп, шартталдағы өзгерістер туралы есеп, түсіндірмек жазба кіреді.

9. Кәсіпорының жауапкершілігі

60. Кәсіпорын озінің міндеттемелері бойынша өзінің иелігіндегі каржы қаражатымен жауап береді. Каржы қаражаты жеткіліксіз болған кезде әкімшілік-аумақтық болініс оның міндеттемелері бойынша тиесті бюджет қаражатымен субсидиарлық жауапкершілікте не болады.

61. Кәсіпорын мемлекеттің міндеттемелері бойынша жауап бермейді. Акша жеткіліксіз болған кезде оның міндеттемелері бойынша Қазақстан Республикасы немесе әкімшілік-аумақтық болініс тиесті бюджет қаражатымен субсидиарлық жауапкершілікте болады.

10. Кәсіпорын қызметкерлеріне сибекақы төлеу

62. Кәсіпорын қызметкерлеріне сибекақы төлеу жүйесі «казаматтық қызметшілерге, мемлекеттік бюджет қаражаты есебінен ұсталатын ұйымдардың қызметкерлеріне, қазыналық кәсіпорындардың қызметкерлеріне сибекақы төлеу жүйесі туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2015 жылғы 31 желтоқсандағы № 1193 қауысымен белгіленеді.

11. Еңбек ұжымымен өзара қарым-қатынас

63. Кәсіпорын әкімшіліті мен сибек ұжымы арасындағы өзара қарым-қатынас Қазақстан Республикасының Еңбек кодексіне және ұжымдық шартқа сойкес айқындалады.

64. Кәсіпорының жұмыс тәртібі ішкі сибек тәртібі қагидаларымын белгіленеді және Қазақстан Республикасы Еңбек заңпамасының нормаларына кайшы келмеуі тиіс.

12. Кәсіпорынды қайта ұйымдастыру және тарату

65. Кәсіпорынды қайта ұйымдастыру және тарату құрылтайшының шешімі бойынша жүргізіледі.

66. Таратылған Кәсіпорының несис берушілердің талантарын қалғаннан кейін қалған мүлкін Құрылтайтың қайта боледі.

67. Таратылған Кәсіпорының несис берушілердің талантары қалғаннан кейін қалған осы кәсіпорының мүлкін еткізу заңжесінде альингат қаражатты қоса алғанда, каржы қаражаты тиесті бюджеттің кірісіне есептеледі.

13. Жарғыга өзгерістер мен толықтыруларды енгізу тәртібі

68. Коммуналдық Қасіпорының Жарғысына өзгерістер мен толықтыруларды Күрілтайшы енгізеді.

Жетекші _____
Т. А. Ә. _____
көзі